

Sogneforstander i et Distrikt skal opkræve Skolemulkter, saa gjør han det, saaledes, som Forholdene nu ere, ikke selv; og selv om det er Tilfældet, saa er det vistnok kun meget undtagelsesvis, at han egentlig kommer til at gjøre noget Indtryk paa vedkommende forsømmelige Forældre eller foreholder dem deres Pligtforsømmelse mod deres Børn, saa at de komme til Erkjendelse af, at der overhovedet er Noget forsømt fra deres Side. Resultatet bliver kun, at de, naar de skulle af med Mulkterne, de være større eller mindre, blive bitre og strax spørge: hvorfor er Den og Den ikke bleven mulkteret ligesom jeg, mine Børn have ikke forsømt mere end deres, osv. Vi have troet, at en saadan mundtlig Forhandling netop vilde være et virksomt Middel til at minde disse Forældre om deres Pligt, og vi have fundet, at der netop her var et Punkt, hvor Præsten kunde gjøre en meget velgjørende, moralisk Indflydelse gjældende i Henseende til at bibringe Forældrene en klarere Opfattelse af deres Pligter mod deres Børn. Foraauidt dette Niemed maatte kunne naaes, tror jeg, at der derved allerede vilde være gjort et ikke ubetydeligt Skridt til Forbedring af Forholdet paa dette Omraade.

Naar vi, som det allerede er bemærket ved Lovens Indbringelse, have drifvet os til at rive dette Afsnit ud af den større almindelige Skolelov og indbringe det som en særlig Lov, da er dette begrundet dels deri, at dette Afsnit ikke staar i en nøie Forbindelse med de øvrige Partier af Skoleloven, og dels navnlig deri, at der her er Tale om et Forhold, som man kan sige i Almindelighed vækker mest Anstød og Forargelse omkring i Landet. Dernæst kunde det jo ogsaa tænkes, at man, hvis man allerede nu gjorde et saadant Skridt som en midlertidig Foranstaltning, indtil den større Lov kunde blive gennemført, derigjennem kunde høste en Erfaring, som kunde have sin store Betydning med Hensyn til at lette Afgjørelsen af dette Punkt, naar engang den større Reform kom under Forhandling. — Jeg skal paa dette Stadium ikke videre udvikle Forslagets Rante, men afvente, hvad der videre maatte fremkomme, idet jeg anbefaler Forslaget til Thingets Velvillie og Opmærksomhed.

Ministerens for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Worsaae): Det er ikke tvivlsomt, mine Herrer, at Skolepligten og dens Overholdelse har været og er af den allerstørste Betydning for Skoleundervisningens Fremme her i Landet, og det er ganske interessant, at netop i den seneste Tid har man i flere andre Lande, selv fra de liberale Partiers Side, henvendt Opmærksomheden paa Nødvendigheden af at indføre Skolepligten, hvor den ikke allerede var tilstede, og man har da i flere Tilfælde henvendt sig netop her til Danmark for at erholde Oplysning om den Maade, hvorpaa Skolepligten her hævedes, og om de hel-

dige Resultater, som den her har givet. Det er jo det foreliggende Forslags Hensigt at stærpe Skolebøderne og paa samme Tid noget at mildne Formen, hvorunder de blive ifjendte og indbrævne, og foraauidt kan man ikke Andet end anerkjende den smukke Hensigt, der ligger til Grund for Forslaget. Det er aldeles aabenbart, at Skolemulkterne, som ere fastsatte ved Anordningen af 29de Juli 1814, ere altfor lave efter Nutidens Forhold. Jeg skal minde det høje Thing om, at Skolemulkterne kun beløbe sig til 3 Stk. for den første Dag, og derefter for Gjentagelsestilsælde til 6, 12 og 24 Stk. Dette var Beløb, som i Maret 1814 kunde være følelige nok, men som nu maa anses for at være af saagodtsom forsvindende Betydning. Det er vistnok ogsaa en Følge af disse lave Mulkter, at der har fundet og finder saa overordentlig mange Forsømmelser Sted omkring paa Landet, og at der derfor ogsaa finder en meget stor Lemfældighed Sted med deres Inddrivelse. Ministeriet har nu allerede for længe siden havt sin Opmærksomhed henvendt paa at have de Ulemper, som ere fremkomne deraf, og jeg skal tillade mig at oplyse om, at ogsaa Ministeriet tidligere har havt den selvsamme Tanke, som er udtalt af de ærede Forslagsstillere, nemlig at man maatte se at samle disse mindre Mulkter til større Beløb og gjøre dem gjældende for længere Tidsrum ad Gangen. Forinden Ministeriet imidlertid vilde foretage noget Skridt i den Anledning, lod det udgaa et Cirkulære desangaaende til familige Skoledirektioner her i Landet, og de Svar, der indkom til Ministeriet fra disse, vare alt Andet end opmuntrende for Forslaget. Der var kun ganske enkelte af Skoledirektionerne, som mente at kunne gaa ind derpaa, medens den allerstørste Del af dem paa det Alvorligste advarede imod i Hovedsagen at forandre det Princip, der lige siden 1814 havde virst sig at virke saa heldbringende for Landet. Andre Nøster udenfor Skoledirektionerne hævede sig ogsaa imod dette Forslag, og jeg skal da navnlig fremhæve den tidligere Overstoledirektør, Biskop Monrad, der tilligemed flere Skoledirektioner udtalte, at det efter deres Formening vilde være særdeles misligt at udsætte Mulkternes Inddrivelse i en saa lang Tid som 3 Maaneder, hvorved der vilde blive givet Anledning til gjentagne Forsømmelser, ja til saa mange Forsømmelser, at det kunde blive særdeles vanskeligt at kontrolere dem og i Tiden komme til Klarhed om, hvad Grunden virkelig havde været til, at et Barn i enkelte Dage havde forsømt Skolen. Det forekom dem ogsaa misligt at opgive den ved Skoleanordningen bestemte stigende Mulktering og i dets Sted at komme ind paa en mere vilkaarlig Bestemmelse af et større Mulktebeløb, som jo ved dets Anvendelse let kunde fremkalde større Indsigelser og en større Uvillie. Endelig fandt man, at det kunde være særdeles misligt paa en enkelt Dag efter Forløbet af 3 Maaneder at samle alle dem, hvis Børn havde gjort sig